

„EDINOST“
Ishaja po trikrat na teden v šestih iz-
dajih ob četrtek, petek, sobota
in nedelja. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za en mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50
za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.—
za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbo
brez priložne naročnice za spravo na
ozira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.
izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašati se računajo po tarifi v petite; za
naslove s debelimi črkami se plača
prostor, kolikor obsega navadni vsak
Poslana, osmrtnice in javno zahvale,
maši oglašati itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredniku
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo morajo
biti frankovano, ker nefrankovana se
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacije in oglase spre-
jema upraviteljsko urlo Molino pi-
colo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglaš-
je plačevati loco Trst. Odpri reklame
oije so proste poštnine.

V edinosti je moč!

„Pogrebci“

Tako, po tistem znanem načinu „od gori
doli“, govori z nami „Slov. Narod“ od minolega
četrtega. Mi mu ne štejemo tega v zlo in se ne
razburjamo radi tega. Saj vemo, da treba spošto-
vati stare tradicije, šege in navade. In ton v „Sl.
Narodu“ nam nasproti je postal tradicionalen...

Ne briga nas torej dalje, kakor govori „Sl.
Narod“ z nami, nismo pa indiferentni za to, kar
nam očita.

Očita našim možem, da so uprizorili demon-
stracije, ko so brzojavili v Ljubljano, da so z
onimi, ki so za spravo. Ni žal besede ni bilo na
nobeno stran, ni jedne besede, ki bi prejudicirala
pogajanjem, ni jedne črke, iz katere bi se moglo
sklepati, da poznamo pogoje klerikalne stranke,
kamo-li da bi se identifikovali z istimi!! — ni
jedne besede v prilog tej poslednji stranki, ampak
iz naše brzojavke je zvenela le jedna sama želja:
da bi se nehalo bratomorno klanje na Kranjskem,
ker občutimo ravno mi — poleg Korošcev menda
najbolj — kako unjne bi trebali združenih slo-
venskih sil!! Morda je to stališče res nekoliko
sebično, ali na vse zadnje je pa vendar-le — roko na
srce! — slovensko! In vendar smo demonstrantje,
in vendar smo pogrebci, ki pomagamo kopati jamo
narodni stranki na Kranjskem!! No, nam pravi
zavest, da se narodu slovenskemu ne treba bati,
da bi trpel škodo valed taci „demonstracij“.

Nočemo — ker nam ni treba — loviti slepih
mišij in priznavamo brez vsih ovinkov, da so lineli
naši članki, kolikor smo jih priobčili o stvari, neko
polemično ostrino, a ne proti narodni stranki kakor
taki — proti temu pretestajemo slovesno — ampak
le proti listu „Slov. Narod“, ker je način, kakor
se je ta list vedel do danes ozirom na ponudbo
katoliško narodne stranke, vzbujal v nas prepri-
čanje, da je načelno proti spravi!! Vi-
dite, ako bi „Slovenec“ nastopal take ob tem
vprašanju, bi pa bili mi — verjemite nam to —
„pogrebci“ na drugo stran, na „Slovenčev“! Kje

je torej podlaga „Narodovi“ trditvi, da nimamo
druzega nanosa, nego „popolno ugonobiti našo
narodno napredno stranko“?! Sicer pa opozar-
jamo tu še posebno na članek v našem izdanju
za četrtek dne 20. januarja t. l. Tam najde čit-
tatelj informacije, kaj in kako mislimo mi o
spravi?! Tam bode videl, da niti govora ni o
kaki kapitulaciji narodne stranke. Pa saj že pojem
„sprave“ izključuje pojem kapitulacije. Jedina naša
zahteva je bila, naj bi od obeh strani dobrohotno
in brez rekriminacij stopili v razgovor! Ako bi
nam bili zaupniki narodne stranke dokazali potem,
da sprava ni bila možna, ker so bili pogoji ne-
častni za narodno stranko, mi bi bili na njih strani.
Tako pa, kakor je pisal „Slovenski Narod“ že a
priori — če tudi v „glasovih“ — more pisati le
oni, ki sploh noče govoriti objektivno. Proti temu
smo „demonstrovali“ Tržačani in ne proti narodni
stranki!!

Sicer nam pravi „Slov. Narod“, da mi nismo
„udeleženci“, da smo le „tretji“, ki naj bi se ne
vtikal vmes. Res, prav es?! Nočemo praviti gg.
urednikom „Slov. Naroda“, da tako menenje znači
brezpogojno zaničanje ukupnosti slovenskih inte-
resov. Govoriti o takih interesih je prišlo menda
dan-danes iz mode na Slovenskem. No, le malo
potrpljenja, mi hočemo dokazati gospodem na pod-
lagi izvajanj v „glasu iz literarnih krogov“, priob-
čenem v istem „Slov. Narodu“, da je tako menenje
povsem krivo; dokazati hočemo, da mi nikakor
nismo neinteresovani „tretji“, ampak da je slo-
venski življenj na Primorskem tesen interesovanec
na vsem, kar se dogaja na Kranjskem in je v
zvezi z razvojem naroda, torej tudi na mejseboj-
nem razmerju mej strankami!

Mi nismo nikakoli „pogrebci“ narodni stranki;
mi želimo marveč, da bi ista živela krepko, uspešno
življenje kakor jednako pravna in jednake
veljavna tekmovalčica v delu in borbah za na-
predek in prava naroda; da, mi želimo še več:
mi želimo, da bi iz sedanjih homatij vzrasla kakor
Feni s, oživljena, ojačena in preporejena narodna

trd človek je, ta Vojteh, ti sam ničesa ne opraviš
pri njem“.

Polž je snel kučmo že na pragu, se prekri-
žal ter stopil v vežo. Toda srce je trepetalo v
njem od žalosti za denarjem in v negotovosti, da-li
se posreči, da mu odščipne vsaj rubelj.

Pri luči ognja na ognjišču je sedel gost v
prvi sobi na klopi ter z očetevskimi besedami o-
pominjal Magdaleno, kaj bode poštna in delavna
in naj rada uboga svojega gospodarja.

„Ako ti ukažejo iti v vodo“, je dejal, „pa
pojdi v vodo; ako ti naroče skočiti v ogenj, pa
skoči v ogenj! Če te gospodinja sune, ali celo do-
bro nabije, poljubi jej roko ter jo zahvali, kajti
pravim ti: sveta je roka, katera tepe...“

Govoré tako ob rudečkastem blešku ognja, z
roko povzdigneno kvišku ter s svečanim licem, je
Grohovski izgledal kakor kak propovednik. Magda-
leni se je dozdevalo, da njegovim besedam prit-
rjuje celo senca, drgotajoča na steni in da večerni
marak, gledajoči skozi izbina okna, ponavlja za
strijcem:

„Sveta je roka, katera te tepe“.

Jokala se je na smrt. Zdelo se jej je, da po-
sluša najlepšo propoved, pa vnevič, da se jej po
vsaki besedi pojavljajo sive proge na plečah. Na-
vzlic temu vendar ni čutila strahu, niti žalosti,

stranka, ki bi bila res „narodna“ do zadnjih kon-
sekvencij, vsikdar, povsodi in proti vsakomur!!! A poleg tega želimo, da se ustvari med
njo in katoliško-narodno stranko razmerje spošto-
vanja in vstrpljivosti, ker zahtevajo tako interesi
vseukupnega naroda slovenskega.

Mi nočemo biti pogrebci ni jedni ni drugi
stranki. Posel pogrebcev je žalosten posel; ni za
onoga, katerega pretresa — mrtvaški vzdih! Mi
pa si želimo življenja okolo sebe, svežega, buj-
nega narodnega življenja.

Čujte torej, spoštovani gospodje, odkrito be-
sede, kakor nam jo narekuje najgloblje narodno
prepričanje naše: *pogrebci, ki bi kopali jamo z
najširšo lopato, a ne tej ali oni stranki, ampak sami
sebi, svojemu narodu slovenskemu, bi bili mi vsi, ako
bi res hoteli uveljaviti načelo, da smo neinteresovani
„tretji“ na vsem, kar dela ali ne dela sorojak in
brat naš v sosednji pokrajini!*

Uljadno sicer, ali vendar najodločneje od-
klanjamo torej naslov „pogrebcev“ narodni stranki!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 21. januarja 1898.

Deželni zbor istrski. Deželni zbor istrski
se je torej sešel v Palju. Te spremembe so si
iskreno želeli naši zastopniki, kajti ne le samoza-
tajevanja in požrtvovalnosti jim je trebalo, ko so
zahajali v Poreč, ampak tudi osebnega junaštva!
Kdor sodi pravično, ta mora priznati — naj je že
Italijan ali Slovan —, da takov kraj ni primeren
za zborovanja zakonodavnega zastopa, kjer imajo
zastopniki zbornične manjšine neprestani občutek, da
stavljajo svojo lastno kožo v nevarnost, kakor hitro
hočejo vestno vršiti svojo dolžnost. A ne gledé na
to sovražno mišljenje poreške javnosti, na večno
razburjenost, ki je vladala tam, v Poreču ni pravo
mesto za deželni zbor, ker so komunikacije nepri-
merne in ker nestaje tam sleherne udobnosti, sle-
hernega komforta. Niti poštnene hrane in preno-
čišča ne moreš dobiti tam, ako te ne štiti posebno
prijateljstvo meščanov. To vedo dobro tudi itali-

marveč rajši hvaležnost, združeno s spomini na ne-
davno, a vendar že minolo detinstvo.

Vrata v sobo so zaškripala in v njih se je
prikazal, kakor je bil dolg in širok, gospodar Polž.
„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ je pozdravil
gosta.

„Na veke vekov“, je odvrnil Grohovski. Na
to je ustal s klopi, a bil je take visok, da se je
skore dotikal stropa.

„Bog vam povrni, zupan, da ste stopili ped
našo streho“, je dejal Polž, podavši mu roke.

„Vam naj Bog povrne, da ste me vsprejeli
tako gostoljubno“, je odvrnil Grohovski.

„Ako vam ni kaj všeč tu, le takoj povejte“.

„Ehej! še doma mi ni tako ugodno, a to ne
samo meni, marveč celo kravi, katero je vaša so-
proga ta oј vzela v oskrbovanje“.

„Hvala Bogu, da ste tako zadovoljni“.

„Dvojnetero sem zadovoljen, ker vidim, da
se Magdalena godi pri vas bolje, nego na vsem
svetu“.

„Magdalena!“ obrnil se je Grohovski do de-
kleta, „padi k nogam gospodarju, ker še lastni
oče bi ti ne mogel biti boljši od njega. A vi, kum,
ne štedite pri njej jermena, prosim vas“.

„Vrlo deklina je“, je odvrnil Polž.
(Pride še).

PODLISTEK.

Prednja straža.

ROMAN.

Poljski spisal Boleslav Prus. Poslovenil Podravski.

V tem hipu je prišepal hlapec ter jel odve-
zovati kravo od pleta.

„Ej, Matija!“ je rekla gospodinja, „kaj ne,
da je to živinče zalo?“

„Oho, ho!“ je odvrnil šepavec, dvignivši
roke kvišku.

„Toda lepega denarja stane, kaj ne“ je vpra-
šal gospodar.

„Oho, ho!“

„Saj je toliko vredna, ni-li res, Matija?“ je
urno posegla vmes Polževa.

„Oho, ho!“

Po teh besedah je odvel Ovčar kravo v blev;
živinče je, ogledujé se, tako prisrčno mahalo na
obe strani z repom, da Polž ni mogel potlačiti
ganutja.

„Božja volja“, je zašepetal. „Poskusim jo ku-
giti...“ In šel je proti koči.

„Jožef“, ustavila ga je žena, „ne goveri pre-
več ter ne maši si glave z novicami. Misli samo
na to, da mu čim največ mogoče odščipneš in ka-
ti jezik razmaja preved, poglej na-me. Kajvzlic temu vendar ni čutila strahu, niti žalosti,

janski poslanci in gola resnica je, da so tudi oni prav od sreča veseli premeščanja v Pulj, izvzemši le par zastopnikov poreških, ki morajo biti proti premeščanju že se stališča poreško lokalnih keristij. Seveda, kazati se morajo nesadovoljne že zato, da morejo kričati, kako jih preganja vlada. Do kake izjave proti premeščanju pride torej gotovo že zavoljo lepšega. Kolikor smo obveščeni mi, poda italijanska večina slovesen protest, a nadaljnjih posledic ne bo izvajala nikakih.

Ko se je zaznalo, da je premeščanje deželnega zbora v Pulj gotova stvar, zagrozila so italijanska glasila vladi in slovanski manjšini: nikar ne mislite, da ni možno tudi v Pulju, kar je možno v Poreču! Po našem menjenju je bilo to le šarlatansko renomitiranje v strah onim, ki se strahiti dajo. Mi trdimo apodiktično, da v Pulju niso možni taki škandali, kakorinji se bili na dnevnem redu v Poreču. So pač druge razmere v Pulju. Pulj je — kako bi rekli hitre? — bolj pod kontrolo evropske civilizacije. V otvoritveni seji je pač nekaj poksajlevalo par — pobalinov med poslušalci, ko je zastopnik vlade govoril slovenski, ali druge nesreče ni bilo. In je ne bo, ako gospoda res niso sovražniki sami sebi! Naj le poskusijo, naj le poskusi kje nabrana in plačana sodruga, da bi ovirala naše poslance v njih svobodnem gibanju in v izvrševanju mandata, bodo že videli, kako si opečejo prste! Mi gotovo ne bi imeli nič proti temu, in le v interesu bodočega razmerja v deželi bi bilo, ako bi hotela pokazati laška stranka tako bolj na odprtem, pred svetom, — kaka jel kakor rečeno: kakor bi bilo neljubo to našim poslancem, tako koristno bi bilo za stvar, ako bi padla krinka coram publico.

„Naša Sloga“ izvaja povodom otvorjenja deželnega zbora bistveno tako-le: Ob gospodarskih vprašanjih ne bi smelo uplivati strankarstvo. Lep izgled v tem pogledu so že podali naši poslanci povodom razprav o vprašanju zemljiške odveze, gradnje železnice Trst-Poreč itd. V taki pokrajini, v kateri je narodno gospodarstvo še le v povojih, bi moral deželni zastop napeti vse sile, da povzdigne gospodarstvo. V narodnem pogledu pa morajo biti naši poslanci neizprosni; na najodločnejši odpor z naše strani mora naletati vsaki poskus političnjanevanja bodisi jednega samega Hrvatja ali Slovenca. Še le potem, ko dobimo Hrvatje in Slovenci vse pogoje za narodni obstanek, mogli bi biti naši zastopniki obzirnejši do Italijanov v jezikovnem ali kulturnem pogledu. Od večine v zbornici je torej zaviano, kedaj nastopijo mirnejši eduošaji v deželnem zboru istrskem. In to je mogoče na podlagi ravnopravnosti in spoštovanja do možaupnikov obeh narodnostij, ki bi mogli biti početniki vsemu onemu, kar bi bilo koristno za Slovane in Italijane. Ako pa bo deželna večina hotela drugače, potem moremo zatrditi že danes, da ostane to zasedanje neplodno in suhoparno in vse delovanje bo omejeno na navadna poročila in odobravanja raznih računov!

Deželni zbor Moravski. Posl. Fuchs je utemeljeval včeraj svoj predlog za uvedenje narodnih kurij v deželnem zboru, za razdeljenje dež. šolskega sveta po narodnosti in za popolajenje nemških šol. Rekel je, da Nemci hočejo pokazati s temi predlogi svojo spravljivost in svojo nepremično udanost cesarju. Kakor taki bi bili veseli, ako bi mogli povodom jubileja pokloniti cesarju zvezo miru. Nemci nudijo roko sprave, ki se tudi doseže, ako reano hočejo tako obe strani.

Tako je zaključil Nemeč Fuchs svoje lepe besede. Da pa nikdo ne ostane v nejasnem o pogojih, pod katerimi bi hoteli skleniti mir, je povedal zajedno, da se morajo odpraviti jezikovne naredbe, torej zahtevajo nečesa, kar bi provzročilo pravi vihar nevolje v narodu češkem. Besede so včasih že lepe, ali dejanja, dejanja!

Položaj na Češkem. V včerajšnji seji deželnega zbora so interpelovali posl. Dvořak in tovariši radi hrupnih prizorov v deželnem zboru in radi izživajočega nastopanja nemških dijakov. Nastopanje Nemcev praških ima le ta namen, da bi zavirali vsako delovanje deželnega zbora in da bi politiko spravili na ulico in da bi izsilili posredovanje vojaštva. (Posl. Březnovski je vskliknil: To je vojaštvo Wolfovo, ne pa avstrijsko.) Ko je bilo dovršeno čitanje interpelacije so vsklikali češki poslanci: Namestnik mora odgovoriti takoj za to

interpelacijo! V tem hipu je vstopil namestnik v dvorano. Izjavil je, da mu je došlo že pritožeb radi postopanja vojaštva. Naročil da je redarstvu, naj postopa kolikor možno obzirno in tudi do vojaških oblasti se je obrnil v tem zmišlu.

Na to je govoril posl. Fournier proti predlogu posl. grofa Bouquoy, češ, da je bil slabo izbran sedanji trenotek za sklicanje deželnega zbora, ko so tla v Pragi tako razgreta. Govornik je napač na to grofa Sylva-Tarouca in je odrekal konservativnemu veleposestvu možnost za posredovanje.

Posl. Prade je vskliknil veleposestnikom: Vi ste zakrivali vse revolucije!

Posl. in zupan praški, dr. Podlipny je izjavil, da narod češki bo znal ostati miren, toda izživanja od strani dijakov morajo nehati. Prebivalstvo praško je postopalo vsikdar pravilno.

Na to je penivil Nemeč Werunsky, kar je itak znano vsem, da Nemci zahtevajo odprave jezikovnih naredeb; na kar je češki posl. Pacák opozoril gospoda na razne proglose Nemcev, katerimi se je ščuvalo ljudstvo proti Čehom. Govornik je pokazal zbornici listo, kakor jih sestavljajo Nemci o vseh Nenemcih v namene proganjanja. Govornik je zaključil: „Mi zahtevamo ravnopravnost in enakoveljavnost. Vsako spremembo jezikovnih naredeb brez sporazumljenja Čehov bodemo smatrali činom sevršstva.“ Po raznih stvarnih popravkih se je vsprejel predlog posl. Banquoya z 139 glasovi proti 62 in dopolnilni predlog princa Ferdinanda Lobkovic 133 proti 62. Danes je zopet seja.

Izvoli se torej odsek za uravnavo jezikovnega vprašanja. Kaj pa: če se Nemci ne bodo hoteli udeležiti posvetovanj?

Ozirom na izjavo vlade v deželnem zboru Češkem smo rekli mi takoj, da načelom te izjave gotovo pritrde Čehi, da pa treba videti še-le, kako bo vlada praktično izvajala ta načela? To isto pravi tudi danes nam došla „Politik“: „Še-le petem, ko bodo znane vse podrobnosti novih jezikovnih naredeb, se pokaže, da-li ostane trajno zadovoljstvo Čehov s proklamacijo vlade. Zlasti pisava vladnih organov je nekam čudna. Vladno novinstvo govori o nekem novem stanju, s katerim se bodo morale sprijazniti stranke. Država da ne more čakati, dokler se ne poljubi prepirajočim se strankam, da postanejo pametne! Na čegavo adreso je naperjeno to?!“

Rusija pomnožuje vojaštvo na zapadu. „Köln. Zeit.“ javlja, da je Rusija pomnožila svojo vojsko na zapadu za dva zbora. Tudi konjištvo se je v zadnjem času oborožilo novim orožjem in to vse na tihem. Če bi bilo res, da je mir zagotovljen popolaoma, zakaj potem te priprave? Morda je pa vendar res, da se jedno govori, a drugo misli tudi gledé evropskega miru!

Različne vesti.

O spravi na Kranjskem. Od tam se nam poroča: Sedaj, ko sta se oglasila dva uplivna moča, in zmerna pa resna politika (g. dr. F. v „Sl. Nar.“ in g. dr. M. v „Slov. listu“), je pot do sprave pri nas prišla nakrat v ugodnejšo lego. Sedaj so obelodanjene ovire spravi in narisana je tudi pot natanjko, po kateri je sprava mogoča; sedaj naj se torej prične pogajanje! Naša žurnalistika pa naj sedaj melči in molče naj tudi osebe, katerim ne ugaja sprava, da bodo mogli delati vsaj tisti ljudje, ki niso le z jezikom za spravo, s srcem pa z Nemci in nemškutarji, marveč tudi v dejanju! Vsaka zveza z nemško stranko je za slovenski narod: prvič nečastna t. j. sramotna, drugič škodljiva (Nemci ne poznajo brez plačila in oškodovanja nobenih uslug!), in tretjič pohujšljiva na zunaj in na znotraj. — V nas naj neha tista praksa, da bi posamezne osebe določevale smer politiki ali ukazovale, kako se ima ravnati stranka. Zadnje dnij je začelo na Kranjskem nekoliko vršeti med resnimi politiki, in to je dobro. Slovenski narod je bil do sedaj le began; ako se bo tudi v naprej take ravnalo žnjim, zgubi vse zaupanje do svojih političnih voditeljev. Bog in narod!

Prideljenja. Čujemo, da je c. kr. sodni adjunkt v Pazinu, g. G. Anton Andrejevič dr. Pevšič prideljen ces. kr. vrhovnemu sodišču Dunajskem. Čestitamo!

Vesela vest Istranom. „Naša Sloga“ je izvedela iz povsem zanesljivega vira, da se šolske takse ne bodo pebirale za tekoče leto!! To je vesela novica za ubogo ljudstvo, a veselje bilo bi popolno, ako bi vedeli da se te nesrečne šolske takse ne uvedejo nikdar!

Za Martelančev spomenik so darovali nadalje gg.: Ant. Martelanc 10, Svet. Martelanc 6, F. Ščuka 2 in Iv. S. Fojadžev (v drugič) 2 kreni. — Blagim gg. dobretakom srčna hvala. Ker pa s tem še niso pokriti ogromni stroški, kateri so narasli vsled znanih magistratnih zaprek, obračamo se vnovič do rodeljubnih slovenskih src, da bi nam leta po mogočnosti pomagala likvidirati poslednji račun. Nadaljnje darove sprejemata gg. dr. Gustav Gregorin v Trstu in Hr. Ražem v Barkovljah.

Za učila deški šoli je daroval g. Andrejič Fran 30 nvč., ker se ni moge! udeležiti zadnje veselice.

Rodeljubje ne pozna mej med deželami. Tako nam kažejo Hrvatje se svojimi dejanji. Skoraj vsaki dan čitamo v hrvatskih listih, koliko daruje ta ali oni za zatirane svoje brate Istrane. Hrvatski listi opozorjuje o vsaki priliki na tužne razmere rojakov v Istri ter pozivljajo svoje rojake, naj jim pomagajo. Tako je prav. Meje nas ne smejo ločiti v človekoljubnem in kulturnem delu. Jeden pomagaj drugemu, sloga naj vlada med nami; podpirajmo se medsebojno moralno in materijalno! Jedni brigajmo se za usodo drugih. Le tako bo kaj — drugače pa nič!

„Primorski list“ laškim katolikom. „Primorski list“ završuje nastopno svoj v zadnji številki zapričeti dopis iz Trsta:

Zgodovina in jezikoslovje potrjujeta soglasno, da so Slovenci in Hrvatje prišli v 6. stoletju v sedanja bivališča, ter da so posedli ista kakor celotna, edinstvena, narodna skupina. A niso sedli k polnim loncem, nego bojevati so se morali z sovražniki in z nič manj sovražno naravo, kateri so moral iztrgati vsako ped zemlje s sekiro in plingom v roci. Tako se mora naš narod ob vednih obalah Jadranskega morja smatrati samorodnim.

V zapadne Istro je prišel naš sedanji rod po strašni kugi v 16. stoletju in je zasedel izpraznene kraje, kjer so Slovani bivali že nekdanj. A tudi njega stališče je bilo težavno tako v duševnem, kakor v gmotnem oziru.

Res se nahaja ob obali še mnogo ostalin nekdanje rimske in beneške sile in prosvete, a najdemo tudi v cerkvah napisov v glagolici, ki nam pričajo, da je bile tu nekdanj slovensko bogoslužje, torej tudi že od nekdanj slovenski rod.

Poznamo kulturni italijanski narod, njega slavne može, umetnike in pesnike, njega čast in slavo. A za vse to ima zahvaliti slovenskemu trpinu, ki se je moral med tem, ko se je isti mirno razvijal v svoji omiki in umetnosti, sam vojskovati proti krutemu Turku in zaostajati v svoji omiki.

Čeravno trde Italijani, da so dobili Slovani Istre vso svojo omiko od njih, moramo reči, da temu ni tako. Svoje omiko so Slovani dobili večinoma od svojih duhovnikov. In da je še dandanes na zelo nizki stopinji, zakrivali so Italijani sami, ki so, dobro poznavajoči čili in zelo pridni slovenski rod, in boječi se za lastni propad, ga zavirali v njegovi duševni in gospodarski izobrazbi. To nam dokazuje knjiga, naslovljena „Notizie storiche di Pola, edite per cura del municipio“, katero je tudi naš vrli zastopnik dr. Laginja prav umestno navajal v državni zbornici.

Kakor nekdanj, tako je tudi še sedaj poleg učitelja, a teh je žalibog prav malo — poleg par avetnih gospodov, duhovnik jedini, ki skrbi za izobrazbo slovenskega ljudstva v Istri. In da ima njegovo delovanje le malo uspeha, so krivi isto tako sedanji prosvetljeni (?) liberalni italijanski politiki, ki rujejo proti duhovščini, jo obrekujejo ter z denarjem in krivimi nanki vodijo ubogo, nevedno ljudstvo na kriva pota. Z lastnimi očmi vidimo največji duševni in gospodarski propad v tistih slovenskih krajih, kjer se je ljudstvo vsled liberalnega, italijanskega nasilja obrnilo od svojih duhovnikov. Tu najdeš ljudij, pripravljenih za vsako hudodelstvo, sveta jim ni nobena stvar. Vest jim je ugasnila, za denar ti store vse. A ostalo še pošteno ljudstvo se javno zaničuje, zamahuje, smatra se za neumno in nespametno. Hudobija se slavi za čednost, prava čednost se ima za neumnost.

Tako vidimo pred seboj res tužno Istro. Tužna ostane še nadalje, dokler bo vladal sedanji politični zistem. Vstati je treba iz sedanje napačne italijanske politike in preosnovati jo na pravi krščanski podlagi.

Slovanska stranka ima že svoje vrle zastopnike, ki so zasnovali z drugimi Jugoslovani „Slovansko-krščansko-narodno zvezo“, katere program je enakopravnost narodov in svoboda katoliške cerkve.

Osnujete tudi vi, gospoda okolo „Risorgimenta“, jednako stranko med Italijani! Posnemajte nemško-katoliško stranko, ki se ni stršila slovanskih sobratov, temveč se je z njimi združila neustrašena v parlamentarno večino. Zagotovljamo vas, da vas bode podpirala v tem vsa duhovščina Istre, vsi slovanski poslanci in žujimi ves slovanski rod.

Bodite pravični svojim slovanskim sobratom. Tako postane tužna Istra dežela miru in ljubezni, pravi vrt sreče in blagostanja. Drugače pa nikdar ne — in vse vaše delo in navdušenje bode zastoj!

Le ptujcem sreče svit se v Trstu žari! Pod tem naslovom nam pišejo iz Trsta: Spoštovani g. urednik! V ulici Bosco poznam moža, ki je došel iz Italije v Trst in je tu — obogatel. Ne da bi hotel česa očitati temu možu kakor trgovcu ali obrtniku, ali kakor človeku, ampak ta slučaj mi prihaja v spomin, ker je tipičen, ker imamo na tisoče takih slučajev v Trstu, kakršni so bili mogoči le ob takih razmerah, kakršne trajajo tu že od nesrečnega leta 1869, ko je nesrečna in nezmišljena politika porušila veljavo naših okoličanov in njih upliv v mestu tržaškem. Vsi ti slučajji: tisoči v Trstu živečih italijanskih podanikov priča nam, kako se tu sreča smehlja — tujcem!

Gori omenjeni, sedaj imoviti mož ima 4 sine in jedno hčer. Tu si je pridobil premoženja, avstrijska šola, vzdrževana avstrijskim denarjem, je poskrbela za vzgojo in izobrazbo njegovim otrokom; a isti sinovi hodijo v Italijo, pod ptujo zastavo, ko treba plačevati najtežji davek — krvni davek!

Povdarjamo še jedenkrat: ničesar nočemo očitati italijanskemu podniku. Neumen bi bil, ako se bi vsprejemal dobrot, ki se mu ponujajo tako rekoč na ulici, ako ne bi izkoriščal ugodnih mu razmer. Ali nekaj drugega me peče v dno duše, neprestano me muči vprašanje: kako je to, da za deco tujca je preskrbljeno tako izborne v tem mestu, a za slovenskega domačina, ki je rojen na tej zemlji, ki je v srcu udan tej domovini in njenemu vianarju, ki ve, da bode tej domovini moral plačati svoj krvni davek, ki mora biti pripravljen, da pod zastavo te domovine prelije srčno kri, ako ga pozove v to prejasni in modri vladar te zemlje — da za tega slovenskega domačina, lojalnega podanika avstrijskega, ni denarja, da bi se na tržaških tleh ustanovila njegovi deci prepotrebna šola! Ptujec, italijanski podanik, nosi v sebi blaženo zavest, da ne pride nikdar v zadrego, ko mu bode skrbeti za vzgojo lastnih otrok; slovenskega domačina muči grenka zavest, da dobe njegova deca šolsko vzgojo le za to ceno, da se potope v valovju drugorodnega življa!

Take misli, gospod urednik, mi pretresajo srce vsikdar, ko jaz, domačin, gledam srečnejega sosedu in tujca. Ali je res in ali ostane za vedno res, da v Trstu žari svit sreče le — tujcu?!

In zopet! Kakor vsikdar, tako so tudi sedaj krivi le Slovani! Minole nedeljo imelo je svojo sejo Istrsko „kmetijsko“ društvo v Poreču. Četorica naših odbornikov se niso udeležili, a poslali so izjavo, v kateri povdarjajo, da jim ni mogoče udeležiti se om. seje, ker niso gotovi pred napadi lahonske fakinaže in ker jim ni dovoljeno, posluševati se svojega in svojih zastopancev jezika, to je: hrvatsko slovenskega.

„Independenti“, ki je prvi poročal o stvari, pozivlja, naj se dokaže, kdaj in kolikokrat so bili slovanski zastopniki t e p e n i v Poreču! Kdaj da se jim je vzkratilo prenočišče ali hrana itd.? Za točen odgovor lažliberalnemu listu poskrbè gotovo drugi, to je oni, ki so okusili, kaj se pravi prebivati v Poreču! Toda nekaj vendar lahko povem že jaz. V mestu Poreču morajo oni, ki se mudijo tam, gledati, *Umberta, Margerito in Emanuela in to v javnih lokalih*. Tako je vsaj bilo pred 3 leti in najbrže danes tudi ni drugače. Ako so doznali tamkaj, da so oni, ki žele prenočišča in

hrane — Slovani, potem gotovo ne najdejo ne enega ne drugega, razun v gostilni „Alla città di Trieste“, kateri je gospodar pošten italijanski podanik!! Toliko bode dovolj, da spoznaže Slovani vsaj počrta, kaj da je naš Poreč!

Očividci

Kder išče, ta najde! Tako pravi slovenski pregovor. Minole nedelje, kakor tudi v ponedeljek, šlo je par družeb goriških Lahonov iz mesta, da požerejo čašo dobrega vina in istotako dobrega zraka? Oni vsaj pravijo tako, toda pozna se jim, da premišljeno lažejo. Niso šli ni pit in ne jest, ampak šli so iz z i v a t naše mirne okoličane. Sami priznavajo, da so jih ljudje opozorili naj ne prepevajo in godijo na svoje „mandoline“, ker da je tam sv. Misijon!! Ali laškim junakom ni imponiralo to in nadaljevali so sveja izsivanja. Kmetje, videči, da ne pomaga lepa beseda, so jih prav dobro namazali, na kar so Lahji (ne vem kako?) prišli nazaj v Gorico, kjer so vsi v postelji ali doma ali v bolnici!! — To sem posnel iz laških listov. Ker pa ne vem, koliko je resnice na tem in koliko izmišljenega, prepuščam sestri „Soči“, da sporoči kaj in koliko je bilo na stvari. *Nekdo.*

O družbi sv. Mohorja piše celovski „Mir“ od 20. t. m. med drugim tudi to-le: Vsaki Slovenec mora biti ponesen, da je ud take družbe, kakoršne ne najdeš na vsem svetu. Vendar, da si je 71.540 še vedno ogromno število, tako je vsekako dolžnost vsakega rodoljuba, da z agitacijo pripomore, kolikor je v njegovi moči, da se se doseže le vnovič prejšnje število (75.227), temveč se še preseže isto. Trdna železna volja vse premore. Na noge torej in da je nam sreča mila, in Bog in sv. Mohor z nami, lahko bedemo praznovali ob zibeljki nevega stoletja, s t o t i s o č n i c o družbenih udov. Priti mora do tega, da se dobesedno uresniči pesnikova beseda: „V tvojem krilu so jedine — Vse slovenske pokrajine. — Vse slovenske sine, hčere — Družiš Ti v jedinstvo vere, — Dóma, roda in jezika!“ Mnogo je tudi Slovencev še, ki niti ne vedo za to našo slavno in prekoristno družbo.

Na delo torej vsi in povsod, kajti ni zadosti, da se trudijo samo č. č. gg. župniki. Delajmo torej vsak kolikor more in zna, da bodemo mogli prej ko mogoče pokazati se svetu z s t o t i s o č n i c o. Vsaki trud in delo je le — za rod slovenki!

Še vedno megla. Tudi predvčeraj zjutraj in zvečer bila je megla, ali ne več tako gosta, kakor prejšnje dni. Tudi včeraj je bilo čuti ves dan brenkljanje zvončkov, ki so jih pripeli izvoščeki svojim konjem v večjo varnost. Kolikor se je doznalo do sedaj, padlo je v morje skupno 13 oseb. Mnogo parnikov ni moglo priti v luko ter so se ustavili zunaj iste, dokler se ni razvedrilo bolje.

Megla je bila razširjena po morju do Pirana. Včeraj je bil zopet lep prijazen dan. Megla je zgnila popolnoma.

Nevi podružnici kmetijske družbe sti se ustanovile na Slapu pri Vipavi in v Komendi pri Kamniku.

Prebivalstvo Trsta. Po štetju leta 1890. se je izkazalo, da ima Trst 155.471 prebivalcev. Koncem leta 1897. pa je štele prebivalstvo 164.431. V sedmih letih se je torej pomnožilo za nad devet tisoč.

V tednu od 9. do 15. t. m. bilo je rojenih v Trstu 35 moških in 39 ženskih. Deset jih je bilo nezakonskih. V istem času je umrlo 74 oseb.

Za razširjenje ceste med Barkovljami in Miramarom. Delegacija je dala tehničnemu uradu na razpolago znesek od 10.000 gl. za razširjenje gori omenjene ceste. Pa se bodo širokoustili zopet, koliko da trošije za okolico, da-si je jasno kakor beli dan, da se ta denar potroši le iz ozirov na mestno gospódo.

Gimnazije in realke v naši državi. V naši državi je bilo minolega leta gimnazij: 156 velikih, 20 nižih, 15 velikih realnih in 1 nižja realna, skupaj torej 192. Realke pa je bilo 92 in sicer: 68 velikih in 24 nižih. Na gimnazijah je bil poučni jezik: nemški v 103, češki v 44, poljski v 26, dvojezični v 9, italijanski 4, srbsko-hrvatski v 4 in maloruski v 2.

Na realkah pa: nemški v 60, češki v 23, poljski v 5, laški v 3 in srbsko-hrvatski v 1. — Iz tega je tudi razvidno, kaka krivica se godi Nemcem, ki so še (u. pr. Wolf) tako nesramni, da

se upajo zijati o krivicah. Gimnazijev imajo nad polovico, realk pa dve tretjini — čeravno je njih v Avstriji le kaka tretjina. Seveda oni morajo biti „Herrenvolk“. Tudi Čehi in Poljaki, imajo malo šol v razmerju njih števila. Potem pridejo na vrsto Malorusi. Ti so tudi zelo hudo okrajšani.

Kaj pa mi Slovenci? 1.300.000 nimamo ni jedne srednje šole! Pač pa so nam privoščili le neke mešanice in nič drugega. Je-li to res pravično? Ne, to je vnebonpjoča krivica! Kaj naj si mislime mi, ko čujemo kako kak Wolf govori o krivici za Nemce? Lepa ravnopravnost je to, kaj ne! Benjamini Italijani, ti imajo pač svojih 7 srednjih šol, čeravno jih v Avstriji le okolo 900.000.

O da! če pojde tako dalje, poteče še mnogo vode, predno bodo pomirjene avstrijske narodnosti!! —

Strašna nesreča. Iz Planine na Pivki nam pišejo: Minole srede zvečer okolo 7. ure se je dogodila grozna nesreča na cesti med Planino in Uncom, kako tri četrt ure oddaljeno od našega trga. Ob označeni uri začeli smo namreč od daljave bolestno klicanje na pomoč. V prvi hip smo mislili, da je kdo v veliki temi zašel v vedo. Takoj so se odpravili trojica naših mož, da vidijo, kaj se je pripetilo, in da nudijo svojo pomoč ponesrečencu. Šli so v oni sméri, od koder je prihajalo klicanje. Kmalu so naleteli na cesti na voz s par konji in — brez vozaika. Na vozu so bili naloženi lonci. Jasno jim je bilo takoj, da se je nesreča dogodila kakemu Ribničanu. Šli so dalje po cesti še kakih 15 minut in vedno je bile čuti klicanje. Slednjič so prišli na pravo mesto, kjer je ležal siromak, mož kakih 60 let — z razdrobljeno nogo. Mož je bil sicer še pri zavesti, toda ves iz sebe. Povedal je, da je mej vožnjo hotel stopiti z voza, a spodrsnilo mu je in padel je tako nesrečno, da je prišel ravne pod kolo, ki mu je zdrobilo nogo. Konji so šli naprej, on pa je jel klicati na pomoč. Ali, ker ni bilo nikogar v bližini, ki bi ga bil čul, in ker ustati ni mogel, jel se je valiti naprej kakor kakov valjar in se je valil tako kakih 200 metrov!! Da je bilo belj pozno, ko ljudje že spijo, gotovo bi bil ostal mrtev na cesti, ker dalje ni mogel več. A Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo tudi z živino, kajti tudi ta se je ustavila na cesti in ni hotela dalje.

Pripomniti pa moramo še, da je prišel, predno so prišli oni trije možje na mesto nesreče, poštni voz iz Planine, toda postiljon ni mogel pomagati, ker po veljavnih predpisih poštni voz ne sme imeti zamude. Obljubil pa je seveda ponesrečencu, da naznani o nesreči na Unco. In res je prišlo med tem, ko so naši ljudje mudili pri ponesrečencu, nekoliko ljudij iz Unca, ki so priveli seboj tudi koleselj. Vsa hvala gre na tem človekoljubnem činu lastniku Jeršanove gostilne na Unco. Naložili so ponesrečenca na koleselj in ga odpeljali k županu v Planino. Le-ta je še isti večer brzojavil na dom ponesrečenca v Ribnico in že naslednjega jutra sta došla žena in sin ponesrečenca, ki sta ga odvela v Ljubljano v bolnišnico. Seveda je prihital isti večer tudi naš domači vrli zdravnik, ki je sicer bratskega nam naroda češkega. Storil je vse, kar je bilo možno storiti zdravniku v prvi hip. Zaključujé ne moremo drugače, nego da posvarimo naše ljudstvo, naj bodo previdno in naj ne stopa z vozov, ko se isti premikajo, sosebno pa sedaj ne v zimskem času, ko je vse opozilo. Saj vemo, da nesreča nikoli ne počiva!

Od sv. Ivana nam pišejo: Minole nedeljo vrtil se je pri nas plesni venček, ki ga je priredil poseben odsek bralnega društva. Dvorana je bila krasno odičena. Ples se je začel ob 8. uri zvečer ter je trajal do 4. ure zjutraj. K plesu je sviral tercet pod vodstvom vrlega pevovodje in igralca na glasovirju, g. H. Vogriča. Četvorko je plesalo kakih 20 parov, katero je vodil g. Klun. Pohvaliti mi je Svetoivančane, ki se res trudijo za narodni napredek.

Pevsko društvo „Zora“ nam zopet dobro napreduje; ustanovil se je mešani zbor, ki šteje nad 50 pevcev in pevkinj. Vidi se, da je naša mladina obojega spola navdušena za narod, kakor tudi za narodno slovansko petje. Ta pevski zbor ima namen, udušiti izzivalno italijansko petje (kakoršnega je, žalibog, še vedno čuti po naši okolici). Dal Bog, da bi društvo dosegalo v polni meri ta svoj namen in da bi se po okolici od otroka do starčka po-

pevale le mile narodne pesmice. In s tem Vam kličem: živeli Svetoivančanje! Le tako naprej! Svetoivanski narodnjak.

Čehinje — vit. Abrahamoviču. Poljski listi objavljajo neko spomenico čeških dam, doposlano bivšemu predsedniku zbornice poslancev, Abrahamoviču. V tej spomenici mu izrekajo češke dame svoje priznanje in zahvalo za energijo, s katero je znal v burnih dnevih zasedanja državnega zbora tako odločno upreti se nasilju in divjanju obstrukcije. Prvopodpisana je gospa Podlipna, soproga praškega župana. Podpisanih je vseh kakih 100 najodličnejših dam čeških.

Nagla smrt. Ko je včeraj proti 10. uri predpoludne neki voznik — iz Dreherjeve pivovarne — vozil po ulici Fontana, prišlo mu je nakrat slabo. Prenesli so ga v bližnji magazin, kjer je v malo minutah izdihnil svojo dušo.

Padel je s strehe neki 41letni zidar Peter Anton Butignoni iz Buzeta. Hotel je popraviti streho neke hiše izven mesta. Ker se ni mogel več vzdigniti, morali so prihiteti na pomoč drugi ljudje, ki so ga odnesli v bolnišnico. Zlomil si je levo nogo.

Iz gostilne v zapor sproveli so stražarji Alojzija Stelica iz Komua, ker ni imel denarja, da bi bil poplačal, kar je zapil in pojedel v krčmi v ulici Pezzo Bianco.

Tatvine. Zapri so predsinoci Vincenca C., ker je bil ovajen, da je ukradel Štefanu Ukota v kavarni mošnjček s 16 gl.

Vratarju Josipu Bagan na Corzu št. 27 ukradli so 1 sukno in par že rabljenih čevljev v vrednosti 7 gl.

Gotovo so vadli oni, ki so odnesli Mariji Kljua iz Mislje pri Sežani jedno ruto, da so v istej zavezani 3 gl.

Koliko pojé človek. Neki Anglež je preračunal koliko pojé človek v 60tih letih. Če se računa, da pojé človek samo 250 gramov mesa na dan, treba mu je v 60 letih 20 govedij od katerih vsaka tehtá 250 kgr. Nadalje 15.000 kgr. kruha, 20 prešičev, dva vagona krompirja, 10.000 jaje in veliko perutnine, 4500 kgr. sladkorja, 750 kgr. soli. K temu prihaja še sadje in druge malenkosti. Račun Angleža dokazuje, da mora človek, če hoče živeti 60 let, zavžiti skupno 60.000 kgr. hrane. Ta račun menda vendar ne odgovarja za vse kraje sveta. Tako isti gotovo ne velja za italijanske državljane, kajti ravno sedaj je kakor revolucija po vsej Italiji radi dragine kruha. Draginja kruha pa je navstala vsled tega, ker so zopet povišali itak že visoki davek na žito.

Velika nesreča vsled eksploziranja se je pripetila v Karkovu na Ruskem v rudniku društva „Donec“ Do sedaj so izgrebli že 53 mrtvih in 16 ranjenih. Nekaj delavcev se je rošilo v stranskih vodnjakih.

Čudne klimatične razmere. S Proseka nam poročajo: Dne 17. in 18. t. m. imeli smo tukaj 4° pod 0, 19. t. m. pa le 1° pod 0. Istega dne pripetilo se je pa nekaj neavadaega, kar se morda ni pripetilo že stoletja, namreč, da je zamrznilo morje ob obrežju in steer 1 cm. na debelo in precej daleč od obrežja. To je skoraj neverjetno ali resnično. Še celo ob 11. uri zjutraj so se dobivali koščeki ledu iz morske vode. Nad železnico v Gerljani pa, ki je oddaljena od obrežja le par sto sežnjev, bil je pravi spomladanski dan. Tu je bila temperatura gotovo 10° nad ničlo (gorkote). Zapazilo se je tudi lahko, da se je kadilo iz zemlje, ko so kopali kopači, kakor bi bil lep dan meseca aprila. Poroča nam nadalje naš gosp. dopisovalec, da je on sam moral odložiti navadno jopo vsled gorkote.

Streljanja na stražarje v Parizu. Dne 20. t. m. okoli 3. ure zjutraj napadla sta dva mladenčca neke a policijskega agenta in strelila samokresom nanj. Ko sta bila že zaprta, sta tajila vedno, da bi bila ona dva streljala. No, vendar ni dvoma, da sta bila napadalca prav ona dva.

Sedemnajsti letnik „Ljublj. Zvona“.

(Izv. dopis.)

Da je „Lj. Zvon“ najboljši in skero bi rekel edini list, ki goji strogo in dosledno leposlovje, da je „Zvon“ vedaik v našem književnem razvoju — pripoznalo se je tu in ondakaj. Dejal bi, da je „Zvon“ sploh prvih listov svoje stroke na slovanskem jugu. Ako zasluži torej kak tednik ali mesečnik ali kako perijodično podjetje naše najpopolnše pozornosti, zasluži je gotovo „Zvon“. Treba pa tudi, da spolnjuje vestno in natančno svojo nalogo...

Ker je bila oca XVII. tečaja v „Slov. Naredu“ tako plitka in pikra, vsprejmite, prosim Vas, gospod urednik, te-le vrste:

Nekaj let sem prinasa „Lj. Zvon“ redoma uvoden roman ali povest kasega domačega nadarjonega pisatelja. Proslavila sta se tem potom Murnik in Govekar. V minoletu nastopil je Karol Dolenc s „Kam plovemo?“

Dolenc priznani so psihološkimi pisateljem. V nekaterih momentih izkazal se je res izvrstnega. V tehniki pa Dolenc nikakor ni mojster. Razdelil in razklesil je glavno dejanje z mnogimi epizodami tako nerodno, da bi človek, ko čita v sredi spisa epizodo, ki se vleče, vleče in razteza — upravičeno mislil, da je to glavno dejanje, ali pa paralela. To jako moti. Slog Dolenc je nekóliko preohlapien. S takim feljtouskim slogom si pridobi pisatelj pač lahkoto za se... bralcem se pa zdi, da „voda dela“. Podoben stil, kakor je v „Kam plovemo“, je sicer pripraven ravno za ta génre, ko bi le pisec pomnil: „Nicht zu viel des Guten“. Čitalo se je očitano, da se Dolenc preveč naslanja na Dostojevskega. Če se je smel Govekar učiti pri Zoti, sme se menda Dolenc pri Dostojevskem. Tudi o drugih bi se smelo včasih pripomniti: naslanja se sem in tedi na tega in onega, tako, da trpi njegova (dotičnega pisatelja) individualnost. Priznanje si je zaslužil Dolenc s tem, ker je naš prvi psihološki pisatelj.

Priznani umetnik R. Murnik se nam je oglasil v dveh krajših proizvodih. Posrečilo se mu je le deloma: „Abdul Slavožoh“ in „Kara Besedavelj“ je satira „učenim“ filologom ter pisateljem á la „Werthers Leiden“. Humor je ponekje drastičen, ponekje pa preroban in banalen. Zlasti „Ribadžan“ ne diči spisa v nikacem oziru. Naslovna junaka sta tudi nekoliko prestrogo karikirana.

V Nirvani, satiri „Schauderromanom“, polnim človeškega mesa, podalanega v klobase, je dolgi monolog premalo dramatičen. Sicer je satira spretno spisana

Med umetniki, ki so nastopali minolo leto v „Zvonu“, sledi po kvaliteti Premec. O Premcu se sme reči, da je rejalist, da je slovenski rejalist, ki zajemlje snov naravnost iz našega narodnega življenja. Premec bo dosegal še jako lepih vseh, ker je marljiv in tudi nadarjen. Imponirati pa bo mogel glede individualnosti. Njegovi letošnji spisi: „List za hatom“ (provedeno v srbó-hrváščino), „Ženitna ponudba“, in „Škof“ so vsi enake dobri glede vsebine in oblike. „Škof“ je pisan preprosto, a vendar lepo. Premec opisuje tudi lepo, plastično, pred vsem pa v „List za hatom“.

Maričino „Pod streho“ pa ni — dasi ji nekateriki priznavajo — tako briljantno. Marica pripoveduje nekako leseno, lovi se za snovjo... konečno je vse podobno bolj matematiškim razpravam, nego poeziji in umotvoru. Značaj učiteljice Roze je pretiran. Potruiti bi se morala Marica, da bi zamislila in opustila onó plitkost, ki je znak prisiljenosti. Vglediti se v snov po-

polnoma in potem jo še le obdelavati, to bo náčelo vsakemu umetniku! Ako bi Marica hotela storiti tako, bili bi vsi njeni spisi daleko boljši.

„Mara Rendica“ je istotako kakor „Pod streho“ nemikavna. Perušek je sicer prav dobro pogodil dijaloge v bosansko-hrvatskem narodnem tonu, opisal tudi častnika Alfreda v celoti čedno, pri tem pa v posameznostih zavozil včasih v najvnosti in se, podobno Marici, na nekaterih mestih silil, kar slabo vpliva na bralca. Nerodna je tudi prevelika gruča turških besedij — spis rabi potem komentarija in to je prav smešno.

„La bella Gina“, spisal M. Zarnik. Listkar v „Slov. Narodu“ pravi, da je to dekadencia (ojoj!). Snov je zastarela. Zarniku se jasno vidi, kako se je učil pri Francozih — žal, da se ni vsega naučil.

Dolenjski „Slovenski junak“ je životopis. (Pride še.)

Najnovejše vesti.

Praga 21. Izšel je policijski ukaz, vsled katerega je strogo prepovedano nositi kakoršno koli društveno obleko ali znak. To je samo začasna in izredna naredba. Kdor se pregreši kaznovan bude na 100 gl. globe ali 14 dni zapora.

Lvov 21. Na banketu deželnih poslancev na čast posl. vitezu Abrahamoviču, je ta izrazil zahvalivši se na zdravilji, željo, da bi skoro nastopili mirni normalni odnošaji in je izjavil, da bodo Poljaki vsikdar delali za notranji mir, pri čemer jih vodi čut hvaležnosti do monarha.

Budapest 21. Danes ob 11. uri sešli so se na posvetovanje avstrijski ministri z ogerskimi. Avstrijski ministri vrnejo se najbrže v soboto.

Pariz 21. Včeraj je bilo zaprtih 50 oseb. Komite ustanovljen za izjavo proti Dreyfus-sindikatu sklenil je priraditi v nedeljo veliko ljudsko demonstracijo vkljub prepovedi vlade.

Trgovinske brojavke in vsoti.

Uredništvo. Pšenica za jesen 9.36 9.38 Pšenica za spomlad 11.85 do 11.86 Oves za spomlad 6.30—6.32 Ká za spomlad 8.60. 8.62 Koruza za maj-juni 1897. 5.20 5.22 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.90—13.— od 79 kil. 18.05 18.10 od 80 kil. f. 13.15—13.20, od 81. kil. f. 13.30 13.35, od 82 kil. for. — — — — —. Isčimon 6.50 9.50 road 6.15. 6.45

Pšenica: ponudbe in povpraševanje jako slabo. — Prodaja 10000 m. st. Vreme: oblačno.

Havr. Kava Santos good average za dec. 37.25 za april 37.50

Hamburg. Santos good average za mesec marc 31.25 za maj 31.75 za september 31.75, za december 32.25.

Dunajska borza 21. januarja 1898

	danes	včeraj
Drjavni dolg v papirju	102.45	102.45
„ „ v srebru	102.35	102.35
Avstrijska renta v zlatu	121.85	121.85
„ „ v kronah	102.90	102.90
Kreditna akcijska	355.25	355.—
London 10 Let	120.—	120.—
Napoleoni	9.53	9.53
30 marc	11.76	11.76
100 itali. „	45.45	45.45

NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki je zajedno URAR, priporoča se toplo p. n. občinstvu za popraviljanje vsakovrstnih ur. Udani Frid erik Colja, vratar hiše št. 8 via Solitario

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

Drjavna železnica. (Postaja pri sv. Andreju)

Od dne 1. maja 1897.

ODHOD:

6.30 predp. v Hernalce, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.30 „ v Hernalce, Rovinj, Pulj.
4.40 popol. v Hernalce, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj.
7.30 „ v brzovlak v Pulj, Divačo, Beljak na Dunaj
Lokalni vlak ob praznikih
2.15 popol. v Divačo.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divačo.
9.45 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Hernalce, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Rovinja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak Diva Pulja, Rovinja.

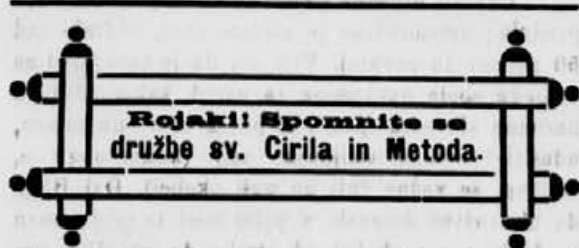
Motori na par z nerazpočljivim kotlom

od 1 do 50 konjskih moči, najpriprosteji in najceneji od bodisi kateregakoli drugega sistema, 50% prihrambe, prosti koncesije v vsakateri delavnici.

Ekonomični mlini „IDEAL“ na roko in na par z nepokvarljivim kamenom, prepotreben za vsakega posestnika, 40% prihrambe moči, mele v vsaki meri od najtineje do debele moke za žganice, semelje v 1 uri 450 do 470 kilogramov, ne da bi se moka segrela.

2 Via Molin piccolo 2 Gessi & Paolini — Trst 2 Via Molin piccolo 2

Generalni zastopniki c. kr. p-iv. tvornice strojev in motorjev na par C. H. Hoffmeister — Dunaj.

Rejaki! Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.